

Tokoa, tokoa, enemmän tokoa

MONA HOKKANEN

Tottelevaisuuskokeiden suosio kasvaa kasvamistaan ja sen myötä mukaan on tullut myös tervetullutta vaihtelua ja piristystä tuovia kilpailuja. Kaikille roduilla avointen TOKO-luppaus ja Sertin malja-kilpailujen lisäksi monet rotujärjestöt ja muut koirakerhot palkitsevat oman tottelevaisimman koiransa.

Vuoden TOKO-Luppaus 1993 Jaki sekä ohjaajansa Pia Miettinen.

Messukeskuksessa kansainvälisen kokeen voitti Pentti Lavikaisen ohjaama Sanifanin Unelma. Tuomarina Bo Jonsson Ruotsista.

Korkeimmissa luokissa kilpailevilla on mahdollisuus ottaa osaa SM-kiisaan joulukuussa ja tänä vuonna rajojen avauduttua voi yrittää Ruotsin ja Norjan tottelevaisuusvalion arvoa.

Bernin maailmannäyttelyn yhteydessä 9.-12. kesäkuuta järjestetään myös kansainvälinen tottelevaisuuskoe, jossa on tuomarina ruotsalainen Bo Johsson. Kilpailuun ovat lähdyssä Ruotsin ja Norjan maajoukkuekoirakot ja myös Tanskasta ja Itävallasta odotetaan

tulijoita. Kokeessa on myös joukkue mestaruus, johon lasketaan kolmen parhaan koirakon tulokset. Suomesta ei virallisesti lähde joukkueita, mutta kaikilla erikoisvoittajaluokasta tuloksen saaneilla on mahdollisuus osallistua, lisätietoja saa Kennelliitosta.

Maaottelukarsinta järjestetään tänä vuonna tavallista myöhemmin, kun maaottelu on vasta joulukuussa Tukholman näyttelyn yhteydessä. Maajoukkuepaikasta kiinnostuneiden kannattaa kuitenkin aloittaa valmistelut jo nyt.

Ruotsin tuontimääräykset ovat hyvin tiukat ja niiden täyttäminen vaatii aikaa. Yli vuoden vanhat rokotukset tulee uusiksi ja koirat tunnistusmerkitä. Ennen lähtöä koirille tehdään vielä vasta-ainetestit ja lääkärintarkastukset.

Myös alemmalla tasolla kilpaileville on tarjossa vaihtelua. Muutama koirakerhot järjestävät useamman kokeen sarjoja ja palkitsevat lopussa eniten pisteitä keränneet. Agilityn Royal Cup-tyyppinen maanlaajuinen kilpailu TOKOsta vielä puuttuu, löytyisiköhän sille

järjestäjää? Tänä vuonna järjestetään ensimmäistä kertaa kaikille rekisteröidyille koirakerhoille avoin joukkue mestaruuskilpailu. Koe käydään 11.6. Lahden Messissä ja siihen osallistutaan 3-5 koirakon joukkueilla, joista yhteispisteisiin lasketaan kahden alokasta avoimen luokan koiran ja yhden voittaja- tai erikoisvoittajaluokan koiran pisteet.

Vuoden TOKO-Luppaus

Vuonna 1993 viisi parasta tulosta TOKO:n alokas- ja avoimesta luokasta kerännyt oli Pia ja Esko Miettisen papillonuros Jaki. Pia Miettisen ohjaamana tämä suuri pieni koira on viidestä kokeesta saavuttanut keskimäärin yli 196 pistettä 200 mahdollisesta! Kaksi ja puolivuotias Jaki on Pian ensimmäinen koira, eikä koira hankiessa tietoa ollut liiemmästi. Iso-korvaiset pienet koirat saivat "veikeen näkösinä" Pian ihastumaan ja niin Jaki hankittiin.

Pennun tultua taloon Pia haki koulutustietoa kirjastosta ja aloitti leikkimielisen harjoittelun. Tavoitteena oli hyvin käyttäytyvä koira, joka olisi hallinnassa, niin että sitä voisi pitää irti. Pian periaatteena opetuksessa on antaa Jakin tehdä asiat mahdollisimman omatoimisesti ja aina ilman talutinta. Kiitos ei unohdu koskaan. Sen tulee olla rohkaisevaa ja kannustavaa. Toisinaan Pia käyttää makupalaa, toisinaan esimerkiksi leikkiä koiran kanssa. Tärkeänä hän pitää oikea-aikaista kiittämistä, eli kiitetään silloin kun koira tekee oikein.

Miten innostuit TOKOsta?

– Yhdessä lainaamassani kirjassa oli alokasluokan säännöt ja siihen tähtääviä harjoituksia. Kävimme myös Kuopion Seudun Koirakerhon harjoituksissa ja voitimme kerhon järjestämän möllikisan. Kouluttajat ja muut kilpailijat kannustivat kovasti ja niin kokeeseen lähdettiin syksyllä 1992, vaikka alussa hiukan pelotti.

Pelko oli kuitenkin turhaa, sillä jo ensimmäisellä kerralla Jaki saavutti 1-tuloksen. Toisen kokeen ja 1-tuloksen jälkeen oli siirryttävä avoimeen luokkaan. Tässä luokassa koirakko viihtyi pidempään. Pia halusi vuodelle 1993 riittävästi tu-

loksia osallistuakseen Loppauskilpailuun ja niin avoimessa luokassa käytiin yhteensä kuusi kertaa, tuloksena joka kerta ykkönen.

Miten harjoittelet?

– Jakin ollessa noin vuoden ikäinen, aloin varovaisesti korjailla sen virheitä. Hioin alokasluokan liikkeitä puhtaammiksi vähän kerrallaan. Nyt olen viisastunut, enkä harjoittele liikkeitä ollenkaan. Koulutan Jakia päivittäin ulkoilun lomassa ja pyrin tekemään harjoituksista mahdollisimman vaihtelevia.

Pia harjoittelee hyvin järjestelmällisesti. Viikolle tehdään harjoitussuunnitelma ja yhden päivän aikana harjoitellaan vain muutama asiaa. Pia kirjaa ylös virheet ja miettii tarkkaan miten saisi ne korjattua. Kun harjoitukset suunnitellaan etukäteen, on aikaa keksiä vaihtelua. Edistymistä voi jälkepäin seurata harjoittelupäiväkirjasta ja näin samojen virheiden tekemiseltä vältytään.

Kerran viikossa Pia ja Jaki käyvät koirakerhon yhteisissä harjoituksissa, jotta voivat harjoitella häirinnän alaisina. Tässä vaiheessa tietää jo itse parhaiten miten omaa koiraa kannattaa opettaa, mutta välillä on mukavaa harjoitella porukassa. Kesällä koirakon olisi tarkoitus osallistua voittajaluokkaan, joten harjoiteltavaa riittää. Pia aikoo jatkaa kisailua niin pitkään kuin Jakilla riittää intoa, lähitavoitteena kuitenkin tottelevaisuusvälion arvo. Koirakko viihtyy myös agility-esteillä ja tulevaisuuden haaveena olisi päästä työskentelemään rauniokoiraradalle.

Mikä TOKOssa viehättää?

– Kokeissa on mukava käydä mittaamassa yhteistyön tasoa. Ennen kaikkea siinä viehättää muiden kilpailijoiden kannustus. Ihmiset ovat jaksaneet kannustaa meitä kilpailemaan, vaikka heidän omat koiransa eivät olisi kovin hyvin pärjänneetkään. Mielestäni me tokoilijat emme ole kateellisia toisen hyvästä menestymisestä, vaan iloitsemme yhdessä onnistuneesta suorituksesta.

Miten kuvaisit sinun ja Jakin suhdetta?

– Meillä on luja, lämmin, molempuolista luottamusta täynnä oleva ystävyysuhde, jossa johtajuus on minulla. Olemme kuin paita ja pylly – pienenä ja hyväkäytöksisenä Jaki pääsee mukaan lähes joka paikkaan.

Mitä muuta haluaisit sanoa?

– Terveisiä vaan kaikille tokoilijoille ja siitä kiinnostuneille kans-

sakävijöillemme ympäri Suomen. Taivaan issää pitää kiittää ihanasta koirasta.

Vuoden 1993 TOKO-Loppauskilpailun osallistujat osoittivat selvästi ettei rodulla ole merkitystä, kun harrastuksen on TOKO. Eritään hyviä tuloksia ovat vuoden aikana voittaja-papillonin lisäksi keränneet niin tiibetinterrieri kuin länsigöötanmaanpystykorva. TOKO ei ole millekään koirarodulle mahdotonta, omistajan kiinnostuksesta ja kyvykkyydestä paljon enemmän on kiinni.

TOKO mittaa koiran ja ohjaajan välisen yhteistyön tasoa, ei koiran rodunomaista ulkonäköä tai käytäytymistä. Laji on luotu innostamaan ohjaajia opettamaan koiralleen miellyttävää ja hallittua käytäytymistä, ei arvioimaan koiran jalostuksellista käyttökelpoisuutta. Tästä syystä TOKO olisi myös mitä parhain laji sekarotuisille koirille. Ikävä kyllä Suomen TOKO-säännöt poikkeavat tässä suhteessa muiden maiden säännöistä. Kun muualla kisailaan sulassa sovussa karvoihin katsomatta, Suomessa virallisille kentille pääsevät vain rekisteröidyt hännänheiluttajat.

Vuoden TOKO-koira

Taistelu Sertin maljasta eli vuoden tottelevaisimman arvosta, oli viime vuonna kovaa. Kisaan ilmoittautui ainoastaan viisi koirakkoa, mutta kolmesta kokeesta yhteensä yli 920 pistettä saavuttaneita löytyy Suomesta useita. Kilpailun voittanut kaksinkertainen Suomen mestari Elysson Beauty Patricia eli Pami sekä ohjaajansa Aulis Niemi ovat suurimmalle osalle tokoilijoita jo ennestään tuttuja. Koirakolla on hallussaan myös pari SM-hopeaa ja useita piirinmestaruuksia. Erikoisvoittajaluokan 1-tuloksia on vuosien varrelta kerääntynyt kymmeniä.

Pamin valttina on sen suuri nopeus ja valtava työskentelyhalu. Luoksetuloliike taitaa olla Pamin bravuri, sillä se hurmasi myös ruotsalaistuomari Bo Jonssonin Helsingin Messukeskuksessa 6.3. Kun lyhytjalkainen welsh corgi syöksähtää kutsusta eteenpäin kuin tykinlaukaus ja pysähtymiskäskyn jälkeen neliveto kyntää mattoa täydellä jarrutusteholla, kukaan ei voi olla huokaisematta ihastuksesta. Mikä on tämän nopeuden salaisuus?

– En minä osaa sanoa. Sellainen energiakimppu se on aina ollut. Tämä oma kasvatti oli pentulaati-

kon kauhu. Pami jäi meille kun vaimo sanoi, ettei sitä voi myydäkään, tulee varmasti kahden viikon sisällä takaisin.

Aulis on pehmeä kouluttaja. Hän painottaa koulutuksessa sitä, että koiralla on oltava kivaa. Mitään ei saa yrittää väkisin. Jos keskinäinen luottamus puuttuu, koulutus ei onnistu. Aulis käyttää kiitoksena kehuja, makupaloja ja yhdessä leikkimistä.

Milloin ja miten käytät rankaisua?

- Koulutuksessa en ole tarvinnut rankaisua, sillä eihän koira tarkoituksella tee virheitä. Pennuille opetan mikä on oikein ja mikä väärin. Otan tarvittaessa niskasta kiinni ja sanon ei. Kun koira oppii kiellon, muuta rankaisua ei juuri tarvita.

Minkälainen suhde sinulla ja Pamilla on, entä Pami lauman jäsenenä?

- Meillä on kaveruussuhde jossa minä olen johtaja. Pami kulkee koko ajan perässä ja haluaisi aina läh-

teä minun mukaan. Vaikka Pami pentulaatikossa määrällikin muita, siitä kehittyi täysin sosiaalinen. Laumassa 13-vuotias Titta-äiti on korkeimpana, muut viisi narttua aika tasa-arvoisia.

Miten neuvoisit TOKO:a aloittelevia?

- Uusien asioiden opettelu kannattaa aloittaa varovasti, vähän kerrallaan. Harjoituksia ei missään nimessä tehdä sääntökirjan mukaan. Lenkin yhteydessä on hyvä ottaa harjoitus silloin tällöin. Koira ei missään nimessä saa kyllästyttää vaatimalla siltä keskittymistä liian pitkään. On tehtävä selvä ero siitä, milloin koiran tulee työskennellä ja milloin se on vapaana. Hihnassa kävely ei saa olla jatkuvaa seuraamista!

Olet ennen Pamiä kilpaillut Titta-äidin kanssa ja nykyään toisena kilpakumppanina on Pamin tytär, puolitoistavuotias Roosa, joka on voittajaluokassa. Eikö TOKOon kyllästy?

- Jatkan kisailua niin kauan kun Pamista näkee että se nauttii. Pami tulisi varmasti hulluksi ellei tekemistä olisi.

Kokeneena kilpailijana voisit antaa muutaman neuvon kokeiden järjestäjille?

- Hyvä koe on hyvin järjestetty. Aikatauluissa ei saisi olla kovinkaan suurta heittoa ja kehässä on oltava asianmukaiset tarvikkeet. Hyvä liikkeenohjaus on tärkeä osa koetta. Ellei liikkeenohjaaja osaa asiaansa, hän voi helpolla pilata hyvän koiran suorituksen töppäilyllään. Tietenkin kilpailu tuntuu parhaiten kilpailulta silloin, kun kilpailijoita on paljon.

Kolme kärjessä TOKO-Lupaus kilpailussa, max 1000 p.

1. papillonuros
Jaki
Pia & Esko Miettinen, 981 p.

2. kääpiösnautseriuros
Wilhellmiinan Unafraid-Man
Pentti Hokkanen, 968,5 p.

3. länsigöötanmaanpystykorvanarttu
Fennican Inessiivi lines
Raisa Pukema, 946,5 p.

Kolme kärjessä Sertin malja-kilpailussa, max 960 p.

1. welsh corgi pembrokenarttu
SF TVA Elysiön Beauty Patricia
Aulis Niemi, 944,5 p.

2. labradorinnoutajauros
SF T & JVA Aprilmist Greedy
Speedy
Tapio Haapoja, 938,5 p.

3. keeshondnarttu
SF M & TVA Sanifanin Unelma
Pentti Lavikainen, 927 p.

Unelma-kessu paras Messarissa

Voittajanäyttelyn yhteydessä järjestettiin molempina päivinä kansainvälinen tottelevaisuuskoe sekä voittajaluokka. Kansainvälisessä kokeessa tuomarina toimi molempina päivinä ruotsalainen Bo Jonsson. Ruotsalainen tuomari oli suomalaisille kilpailijoille tervetullut. Rajojen ulkopuolelle on turvallisempaa lähteä, kun ulkopuolista tuomaria ensin saa kokeilla Suomessa.

Jokaisessa maassa arvostelukäytäntö on hieman erilainen. Bo Jonssonin arvostelu oli koko-

naisuudessaan ehkä hieman meillä totuttua ankarampaa. Hän odotti koirilta vauhtia ja iloisuutta ja antoi sen varjolla jopa hieman anteeksi täsmällisyydestä. Seuraamisessa hän ei hyväksynyt väljyyttä eikä perässä laahaamisesta.

Bo Jonsson suhtautui kokeeseen koulutusnäkökohdasta ja oli sikäli koirille hyvin oikeudenmukainen. Vaikka jokin suoritus selvästi menikin nolille, hän antoi aina koirakolle mahdollisuuden viedä suoritus onnistuneesti loppuun. Tämä on hyvin tärkeää koulutuksen kannalta. Ohjaajien virheisiin Bo Jonsson kiinnitti paljon huomiota. Suomessa moni ohjaaja on tottunut antamaan ylimääräisiä käskyjä ja salaa korjaamaan koiran virheitä. Tällä kertaa tästä rankaistiin. Kokonaisvaikutelmassa myös ohjaajan käyttäytyminen arvosteltiin.

Koirat toimivat varsinkin sunnuntaina erittäin hyvin, vaikka muutamia koiria häiritsikin edellisen päivän ryhmäkehistä jäljelle jääneet makupalat. Kilpailun voittanut keeshond Sanifanin Unelma toimi erittäin täsmällisesti ja kauniisti. Ulkomaalaiselle tuomarille on mukavaa näyttää hyviä suorituksia ja hän kehuikin koiriemme tasoa korkeaksi.

Kansainvälinen koe 5.3.1994 Helsinki
Tuomari Bo Jonsson

1. belgianpaimenkoira groenendael
SF & DK TVA & SF KVA Valkohampaan Quizmaster
Marja ja Markku Järveläinen, 301 p. CACIOB

2. welsh corgi pembroke
SF TVA Elysiön Beauty Patricia
Aulis Niemi, 286 p.

Kansainvälinen koe 6.3.1994 Helsinki
Tuomari Bo Jonsson

1. keeshond
SF M & TVA Sanifanin Unelma
Pentti Lavikainen ja Kirsi Kontro-Lavikainen, 297 p.

2. vanhaenglanninlammaskoira
SF TVA Furry Drifter's Joyful Comet
Päivi ja Kari Viinanen, 282 p.

3. kiharakarvainen noutaja
SF T & MVA Blazeaway Out For A Duck
Tiina Illukka & Erja Kuusela, 276 p.

Paras lahjaidea hänelle...tai sinulle itsellesi

Ainutlaatuinen, käsintehty Pet-Master -koru.

Jokainen koirarotu valmistetaan erikseen tarkasti mallin mukaan.

Tilaa omasi, laita rasti ruutuun!

Riipus:

Kulta 195,-
Hopea 120,-

Korvanapit:

Kulta 180,-
Hopea 100,-

Rintakoru neulalla:

Kulta 230,- Hopea 130,-

Rintakoru saranalukolla:

Kulta 240,- Hopea 150,-

Riipus renkaalla:

Kulta 270,-
Hopea 150,-

Korvakorut koukulla:

Kulta 260,-
Hopea 140,-

Rintakoru neulalla(renkas):

Kulta 270,- Hopea 150,-

Rintakoru saranalukolla(renkas):

Kulta 290,- Hopea 180,-

Pääriipus renkaalla:

Kulta 270,-
Hopea 150,-

Rintakoru neulalla:

Kulta 270,-
Hopea 150,-

Korvakorut koukulla ja renkaalla:

Kulta 320,-
Hopea 160,-

Rintakoru saranalukolla:

Kulta 290,- Hopea 180,-

Valmistamme korut myös valokuvastasi, lisähinta vain

80,-

Rotu: _____ Tilaajan nimi: _____

Katuosoite: _____ Postiosoite: _____

Puh.no: _____ Allekirjoitus: _____

Tilausosoite: Oy North Jewellery Ltd
PL 83, 62901 ALAJÄRVI
Puh: 966 - 753 55 Fax: 966 - 3244